

Lausunto

25.02.2025

Asia: VN/12439/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 7 §:n 7 momentin kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Hankinta-alueen kiellettyjä alueita koskeville säännöksille on esitetty kaksi eri sääntelyvaihtoehtoa. Kumpi olisi mielestänne selkeämpi?

-

Muu palaute esitysluonnoksesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annettua lakia 393/2013 ja kumottavaksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetusta laista (446/2007) unionin tietokantaa koskeva säännös. Esityksen tavoitteena on tehdä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päivitetyn direktiivin kestävyysartiklojen edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.

Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Esitysluonnoksen suhde perustuslakiin

Esitysluonnoksen säätämisympäristöperustelut ovat varsin niukat, ja niissä viitataan lähinnä lain esitöihin (HE 13/2013 vp) sekä niistä annettuun perustuslakivaliokunnan lausuntoon (PeVL 12/2013 vp). Oikeusministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnoksen säännösehdotuksia olisi tarpeen tarkastella nykyistä laajemmin perustuslain näkökulmasta ottaen huomioon relevantti perustuslakivaliokunnan käytäntö. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muun ohella kestävyyskriteerisääntelyn soveltamisalan laajentumista yhä pienempiin biomassapolttoaineita

käyttäviin toiminnanharjoittajiin, mikä vaikuttaisi olevan merkityksellistä muun ohella perustuslain 15 §:ssä säädetyn omaisuuden suojan ja 18 §:ssä säädetyn elinkeinovapauden kannalta.

Esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 37 a §:n 4 momentissa ehdotetaan todentajille uutena tehtävänä toiminnanharjoittajan tietokantaan kirjaamien tietojen tarkkuuden ja kattavuuden todentaminen. Lain esitöissä on todettu, että todentajien tehtäviä voidaan pitää perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuina julkisina hallintotehtävinä (HE 13/2013 vp, s. 51). Siten myös todentajille osoitettuja uusia tehtäviä tulisi arvioida perustuslain 124 §:n näkökulmasta.

Esitysluonnoksen mukaan kestävyyskriteerien täyttymisen osoittaminen vaikuttaa Suomen uusiutuvan energian tavoitteiden, ja siten myös ilmastotavoitteiden, saavuttamiseen. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnoksen arviointi myös perustuslain 20 §:n ympäristöperusoikeussäännöksen näkökulmasta olisi aiheellista.

Osastopäällikkö, ylijohtaja Johanna Suurpää

Erityisasiantuntija Kari Hämäläinen

Suurpää Johanna
Oikeusministeriö

Hämäläinen Kari
Oikeusministeriö